

VÄRDEGRUND

Socialförvaltningen, Örebro kommun

Bakgrund

2010 beslutade Socialförvaltningens ledning att bemötande och tillgänglighetsfrågor ur ett brukarperspektiv skulle lyftas fram i förvaltningen. En etikgrupp skapades, utbildningsinsatser påbörjades och samtalsgrupper i etikfrågor bildades för alla medarbetare. Detta tillsammans med studiebesök inspirerade förvaltningen till att utveckla en gemensam värdegrund.

Värdegrundsdokumentet innehåller en definition av termen värdegrund, en beskrivning av vilka vi är till för samt en presentation av våra grundvärderingar som bottnar i förståelsen för portalparagrafen, socialtjänstlagen.

Dokumentet innehåller även etiska riktlinjer som, utifrån värdegrunden, är framtagna för att ge mer detaljerad vägledning i vardagen.

Värdegrund

Värdegrund är ett etablerat begrepp som innebär de grundläggande värderingar som formar en organisations normer och handlingar; samlingsbegrepp för frågor om moral, etik, relationer, demokrati och livsåskådning.

Ett antal lagar och dokument styr Socialförvaltningens arbete, såsom socialtjänstlagen, lagen om vård av unga, Örebro kommuns medarbetarpolicy, barnkonventionen, m fl.

Med fastställandet av en gemensam värdegrund förtydligas vårt förhållningssätt till och samverkan med brukare och deras sociala sammanhang, föreningar och organisationer samt våra externa och interna samarbetspartners.

Värdegrunden ska vara ett grundläggande stöd och en vägledning för Socialförvaltningens medarbetare i sitt dagliga arbete, tydliggöra vilka vi är till för och vad man kan förvänta sig i mötet med oss.

Vi lever i ett samhälle som ständigt förändras, vilket även påverkar arbetet med värdegrunden. Därför är det viktigt att se den som en del i en förändringsprocess där vi behöver en ständig diskussion om värdegrundens innehåll och mening.

Vilka är vi till för?

Vi är till för kommunens medborgare. Det innebär att vi ska vara tillgängliga, serviceinriktade, vara tydliga i vår information och ge den vägledning som efterfrågas. Som medarbetare vid Socialförvaltningen i Örebro kommun behandlar vi människor med respekt och intresse, ger utrymme för inflytande och värnar om allas rätt till en privat sfär. Vi bemöter medborgaren professionellt med fokus på dennes behov och önskemål.

Vår utgångspunkt är att alla människor är och vill vara en del av sociala sammanhang, t ex familj, släkt, vänner, organisationer eller föreningsliv. Vi har en viktig uppgift i att stödja och motivera människor i sin strävan att finna sociala sammanhang och att se sina olika handlingsalternativ. För att möjliggöra detta behöver vi samverka med andra aktörer, såväl internt som externt. Det är viktigt att vi efterlever våra grundvärderingar i alla våra kontakter, oavsett om det handlar om brukare, kollegor eller andra samverkanspartners.

Våra grundvärderingar

Portalparagrafen (socialtjänstlagen)

1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

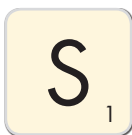
- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmande rätt och integritet.



Människosyn

Vårt arbete präglas av en humanistisk människosyn, som sätter människan och människovärdet i centrum. Vi förenar medmänsklighet, vetenskaplig kunskap och beprövade erfarenheter i en strävan att skapa bättre livsvillkor för den enskilde. Demokrati och mänskliga rättigheter är universella värden som måste gälla alla människor. Alla har olika handlingsalternativ men också ansvar. Vårt mål är att alla ska känna sig behandlade med värdighet.



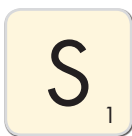
Solidaritet

Socialförvaltningen ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. En enskilds eller en grupps sociala situation och de problem han, hon eller gruppen upplever ska ses i förhållande till hela den sociala miljön.



Jämlikhet

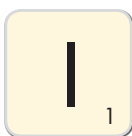
Alla människor är lika mycket värda. I vårt uppdrag ligger en grundtanke att alla har rätt till bra levnadsvillkor och att en del människor kan behöva samhällets solidariska bistånd för att nå detta. Detta gäller både vid frivillig service och rådgivning samt vid mer ingripande myndighetsutövning. Ett jämlikt bemötande innebär en medvetenhet om att alla har olika livssituation och behov. Vi arbetar för att ge alla människor ett likvärdigt bemötande, vilket inte alltid är detsamma som att alla ska behandlas lika.



Självbestämmande och delaktighet

Vår grundsyn är att varje människa har en drivkraft till ett eget självständigt liv med hög grad av självbestämmande. Utgångspunkten är att alla har rätt att bestämma över sina egna liv. Vår uppgift är att stödja den utvecklingen genom att öppet och ödmjukt lyssna på hur den enskilde upplever sin situation och vad han eller hon vill med sitt liv. Det innebär att vi har tilltro till varje människas möjlighet att, utifrån sin egen förmåga och sociala sammanhang, ta ansvar för sitt eget liv.

Vi som medarbetare ska ha en ständig dialog och vara lyhörda för brukarnas egna tankar och idéer. Vår verksamhet bygger så långt som möjligt på frivillighet.



Integritet

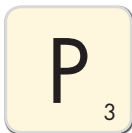
Socialförvaltningen ska verka för att den enskildes integritet skyddas och bevaras. Åtgärder mot den enskildes vilja ska inte innebära större ingrepp i den personliga integriteten än vad som är absolut nödvändigt. Den enskildes egna synpunkter ska så långt som möjligt beaktas.



Makt och ansvar

Vårt arbete innebär att vi påverkar och ingriper i människors liv. Vi behöver vara medvetna om individens beroendeställning och den maktposition vi har gentemot den enskilde. Makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Vi ska handskas professionellt och ödmjukt med vår makt. Socialförvaltningens arbete ska präglas av medborgarens rätt till kvalificerade insatser och ett respektfullt och jämlikt bemötande. Med makten följer ett stort ansvar och det innebär att vi måste handla och agera på ett varsamt och rättssäkert sätt.



Professionalitet

Ett professionellt förhållningssätt innebär att vårt arbete ska bygga på vetenskaplig kunskap och beprövade erfarenheter.

En del av professionaliteten är att vara medveten om de etiska dilemman vi ibland ställs inför. Det kan handla om konflikten mellan barnets bästa i förhållande till den vuxnes bästa, individens bästa i förhållande till familjens eller nätverkets bästa, den med stort behov i förhållande till den med ett mindre, den enskildes rätt och skydd i förhållande till medarbetarens, individuella behov i förhållande till ekonomisk hushållning.

Rättssäkerhet innebär att alla människor är lika inför lagen. Vårt arbete sker utifrån ett rättssäkert förhållningssätt, vilket gör att medborgaren kan känna trygghet i att lag och rätt används på ett korrekt sätt.

Socialförvaltningens etiska riktlinjer

Socialförvaltningens etiska riktlinjer uttrycker etisk hänsyn i de verksamheter som Socialförvaltningen bedriver, utifrån den värdegrund som förvaltningen antagit.

All personal omfattas av riktlinjerna, oavsett arbetsplats och roll. Riktlinjerna ger inga absoluta svar utan syftar till att ge vägledning och stöd i etiska ställningstaganden och stimulera till etiska diskussioner på arbetsplatsen. Alla vi anställda har ett ansvar att förhålla oss till de etiska riktlinjerna. De som har en ledningsposition har dessutom ett särskilt ansvar för att förutsättningarna för det etiska förhållningssättet upprätthålls.

De etiska riktlinjerna avser i första hand vår kontakt med enskilda, deras närstående och våra kollegor. De kan också användas i kontakt med samverkanspartners och allmänheten.

Alla behöver sätta sig in i arbetsplatsens mål, arbeta utifrån dem och följa de riktlinjer som gäller. Vi ska arbeta utifrån ett barn-, genus- och mångfaldsperspektiv, där barnets bästa alltid är överordnat.

Vi är till för kommunens medborgare. I dokumentet har vi valt att använda begreppet klienter, som symboliserar de medborgare som behöver Socialförvaltningens insatser.

Som anställd inom Socialförvaltningen ska du i kontakt med klienter och närstående:

- ge hjälp och stöd utifrån klientens individuella behov och inte låta dina egna värderingar påverka stödet eller behandlingen, t ex att ge en man som utövar våld i nära relation hjälp för sitt våldsamma beteende
- visa klienter och klienters närstående respekt för deras olika val i livet genom att ha ett ödmjukt förhållningssätt där du inte blandar in dina egna privata åsikter, t ex när det gäller barnuppfostran, klienter med ett riskbruk eller som lever utanför samhällets gängse normer
- arbeta för ett jämlikt bemötande och likvärdig behandling oavsett, ålder, kön, etnicitet, trosuppfattning eller sexuell läggning. Det kan handla om att uppmärksamma och se till att "tysta" kvinnor ges möjlighet att komma till tals, att "osynliga" pappor stärks i sin föräldraroll eller att hjälpa barn att föra fram barnets egna åsikter

- arbeta för klientens delaktighet genom att lyssna, ställa frågor, se till att klientens egna resurser används, ta reda på hur klientens nätverk ser ut och få tillåtelse att engagera nätverket. Du använder ett lättförståeligt språk, är tillgänglig för att både ge och ta emot information och gör en gemensam planering med klienten när du vidtar åtgärder mot klientens vilja
- inte göra större ingrepp i klientens personliga integritet än vad som är absolut nödvändigt, t ex inte utreda mer än vad som behövs, tänka över vilka kontakter och vilken information som är nödvändig och hålla klienten informerad under hela processen
- arbeta för att uppfylla kommunens servicegarantier som säger att telefonsamtal ska besvaras inom två arbetsdagar, brev och e-post inom fem arbetsdagar.

Som anställd ska du i din professionella roll:

- ha ett reflekterande förhållningssätt kring din egen person i din yrkesroll, t ex att vara medveten om din politiska och religiösa uppfattning, din tradition och kultur och hur dessa faktorer kan påverka ditt bemötande och dina handlingar
- ha ett professionellt förhållningssätt och hålla isär arbete och privatliv. Det innebär att du inte använder dig av klientens beroendeställning för egna behov eller inleder någon annan typ av relation med klienten än den rent yrkesmässiga
- visa respekt för kollegors uppdrag och arbete samt verka för ett gott samarbetsklimat
- hantera sekretessbelagda uppgifter med stor varsamhet och i enlighet med lagstiftningen. Det innebär att inte diskutera ärenden öppet i fikarummet, prata om klienter utanför arbetstid och inte heller missbruka verksamhets-system som t ex Procapita
- arbeta för en trivsamt stämning på arbetsplatsen. Det innebär att du har ett ansvar att motarbeta all form av diskriminering, mobbing och sexuella trakasserier
- påtala etiska oegentligheter på arbetsplatsen genom att diskutera detta med den det gäller eller prata med närmaste chef och t ex delta i ett treparts-samtal om sådant krävs

- hantera eventuella gåvor som du blir erbjuden genomtänkt och restriktivt, se kommunens Policy för muta och bestickning
- inte umgås privat med klienter, t ex som vän på Facebook, gå på pub tillsammans, låna ut pengar, lämna ut privata telefonnummer m m
- ansvara för att utveckla din kompetens genom att själv söka information via forskning, nya rön o s v.

Du som är chef (förvaltningschef, områdeschef och enhetschef) ska:

- vara ett stöd för dina anställda vid olika etiska konflikter. Det innebär att du ska vara lyhörd för etiska konflikter som dina anställda kan hamna i samt att initiera en diskussion kring detta
- ansvara för och skapa förutsättningar för en levande diskussion kring de etiska riktlinjerna
- stå för de beslut som ska tas då prioriteringar måste göras. Det innebär t ex att tydliggöra när ekonomiska eller andra resurser sätter begränsningar.

